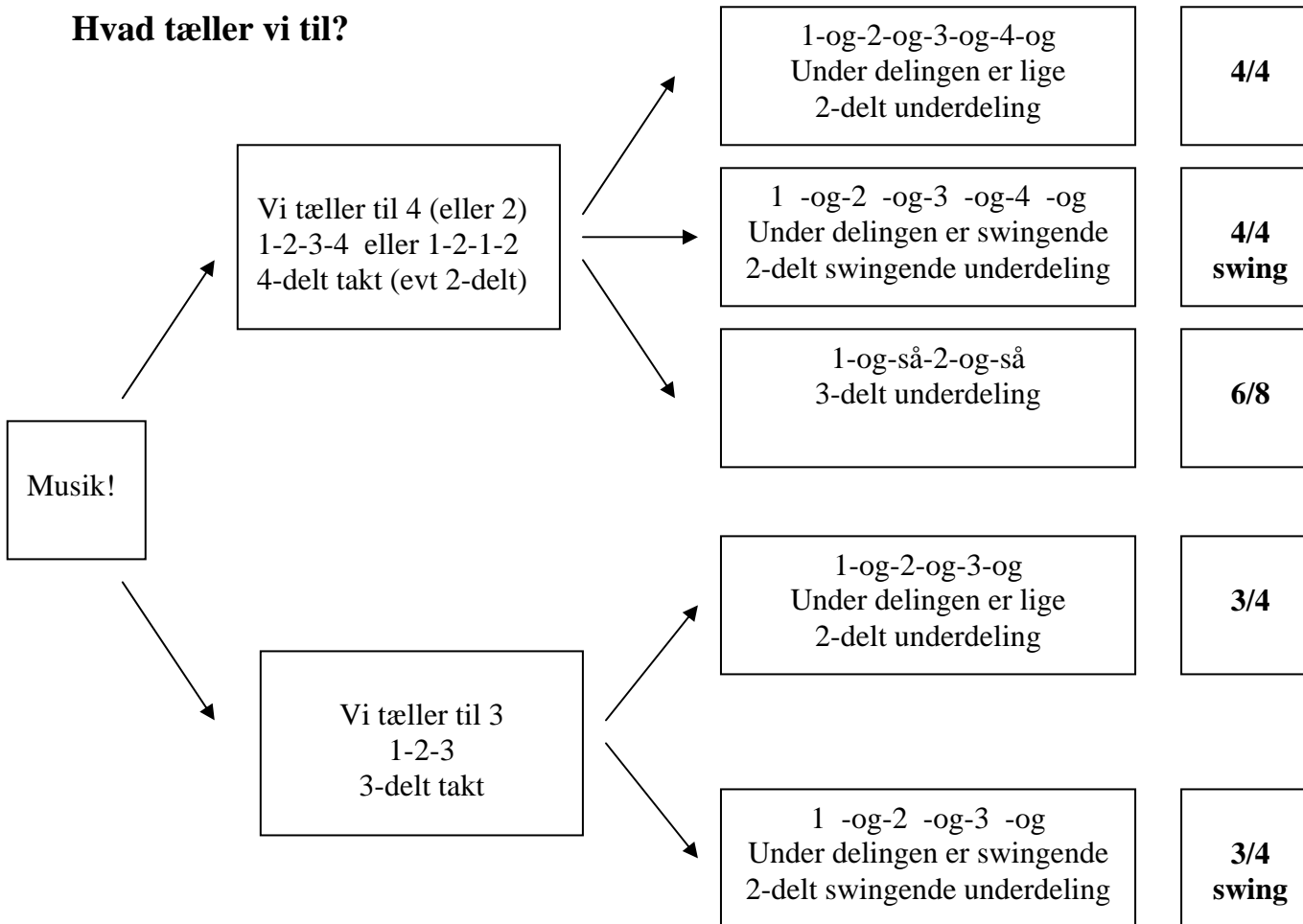

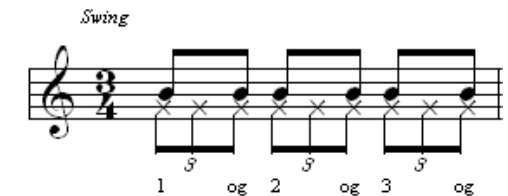
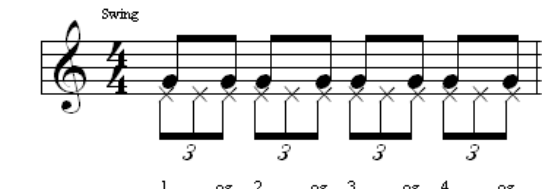
Hvordan underdeler vi hvert pulsslag?

Hvad tæller vi til?

Oversigt

Bestemmelse af taktart

Bestemmelse af tempo og taktart

Puls

Pulsen i musikken er den rytme vi har i foden. Pulsen er ikke altid *helt* entydig. Vi kan godt komme ud for at "foden" kan vælge mellem et tempo eller det halve af tempoet, men som regel er der ikke tvivl.

Tempoet angives som *pulsslag pr minut*. Lyt til musikken. Når du har fundet pulsen begynder du at tælle antal pulsslag i løbet af 15 sekunder. Dette antal skal ganges med 4 for at giver pulsslag pr minut.

Underdeling og taktart.

For at bestemme taktarten skal vi finde ud af hvilke pulsslag der er særligt *betonede* (1-slag). Hvis vi tæller 1-2-3-4-1-2-3-4 til musikken siger vi at taktarten er 4-delt mens vi siger den er tre-delt hvis vi tæller 1-2-3-1-2-3.

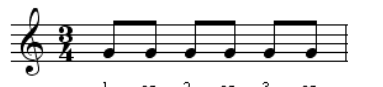

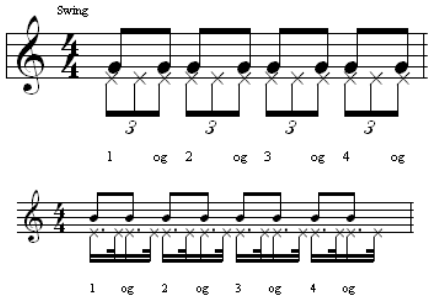

Nedenunder pulsen kan vi ofte direkte eller indirekte høre en *underdeling*. Det er ofte en underdeling af hvert pulsslag i to, men det kan også være en underdeling i 3 eller vi kan komme ud for at pulsen er så hurtig er at der ikke er en naturlig underdeling at markere.

Prøv at lave hver af disse taktarter ved at markere pulsen i højre fod med særlig betoning af 1-slaget, og ved at have underdelingen i højre hånd. Hånden markerer alle 1/8-delene. Sig pulse-slagene samtidig: "1 2 3 ..."

Eksempler

4/4	1 2 3 4 1 2 3 4 1	Strisserne kom før vi ventede dem Midt om natten (Midt om natten)
3/4	1 2 3 1 2 3 1 2 3 1	Hvis du hører om en der er yndig og slank (Andreas sang)
6/8	1 - - 2 - - 1--2 - - 1 - - 2 - - 1 - -	Kom maj du søde milde gør skoven atter grøn
4/4 swing	1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4 1 2 3 4	Den lille frække Fre - de - rik som elsker sjov og me - ka - nik
2/4	1 2 1 2 1 2 1 2	Oles nye automobil kør' i ti-men ot-te mil
5/4	1 2 3 1 2 1 2 3 1 2 1	Højt på en gren en krage Sim-sa-la-bim-bam bas-sa-la-du-sa-la-dim. Højt ...

Oversigt over taktarter

4/4		Takten er 4-delt (1 2 3 4) og under hvert pulsslag har vi en yderligere to-deling.
3/4		Takten er 3-delt (1 2 3) og under hvert pulsslag har vi en yderligere to-deling.
6/8		Takten er 2-delt (1 2) og under hvert pulsslag har vi en yderligere tre-deling. I 6/8 er
4/4 med swing- ende 1/8- dele ... eller 1/16- dele		Swingende 1/8-dele: Takten her minder både om en almindelig 4/4 og lidt om 6/8. Vi tæller til 4 og underdelingen er todelt, men den første 1/8-del er dobbelt så lang end den anden! Dette angives ved at skrive <i>swing</i> over nodelinien. Vi kan godt markere en jævn tredeling under pulsslagene (krydserne), men det er mere naturligt at dele i to "swingende" end i tre "lige". Typisk Jazz. Swingende 1/16-dele: Der er en lige underdeling under de fire pulsslag, men 1/16-dels underdelingen er "skæv". Første slag er længere end andet. Typisk Funk. Svært at høre!
2/4		Nærmest som 4/4. Man kan ikke altid høre tydelig forskel. Måske lidt mere firkantet (UM-BA-UM-BA).
5/4		I 5/4 kan vi f.eks have en blanding af en 3/4 og en 2/4-dels takt hvor vi altså tæller 1 2 3 1 2
7/8		I 7/8 har vi nærmest en 4/4 hvor vi "bare" springer sidste 1/8-del over.

Navn:

Klasse:

Svarark til bestemmelse af tempo og taktart.

Hvad tæller vi til? Skriv **4** hvis vi tæller 1-2-3-4

Underdeling: Underdeler vi hvert pulsslæg i **2** eller **3**. Hvis du ikke hører nogen klar underdeling sætter du bare en streg i feltet.

Taktart: Skriv 4/4 3/4 2/4 6/8 5/4 7/8 el. lignende. Se ark om taktarter.

		PULS		TAKTART		
		Pr 15 sek	Pr minut	Hvad tæller vi til?	Underdeling	Taktart
1	Stewie Wonder: I Wish					
2	Joe Cocker: With a Little Help					
3	Outlandish: Eyes Never Dry					
4	Tower Of Power: Its Not The Crime					
5	Mozart: Pianokonzert no 21 Andante					
6	Tim Christensen: Right Next To The Right One					
7	Charlie Parker: Parkers Mood					
8	Peach: Shake Yer Dix					
9	Sharon Shannon: Tickle Her Leg					
10	Bob Marley and the Wailers: Exodus					
11	Bach: Air					
12	Spike Jones: Cocktails for Two					
13	Kidjo : Ekol'eya					
14	Stammesang i Tanzania					
15	Ringenes Herre: Storm In Comming					
16	Doors: Spanish Caravan					

Navn:
Klasse:

Svarark til bestemmelse af tempo og taktart.

Hvad tæller vi til? Skriv 4 hvis vi tæller 1-2-3-4

Underdeling: Underdeler vi hvert pulsslag i 2 eller 3. Hvis du ikke hører nogen klar underdeling sætter du bare en streg i feltet.

Taktart: Skriv 4/4 3/4 2/4 6/8 5/4 7/8 el. lignende. Se ark om taktarter.

		PULS		TAKTART		
		Pr 15 sek	Pr minut	Hvad tæller vi til?	Underdeling	Taktart
1	Stewie Wonder: I Wish	26	104	4	2 Swingende 16-dele	4/4
2	Joe Cocker: With a Little Help	35 (12)	140 (48)	3 (2)	2 "skæve" Swingende 1/8-dele (3)	3/4- swing (6/8)
3	Outlandish: Eyes Never Dry	22	88	4	2	4/4
4	Tower Of Power: Its Not The Crime	25	100	4	2 Swingende 1/16-dele	4/4
5	Mozart: Pianokonzert no 21 Andante	16 (48)	64 (192)	2 (3)	3 (1)	6/8 (3/4)
6	Tim Christensen: Right Next To The Right One	26	104	3	2 "skæve" Swingende 1/8-dele	3/4
7	Charlie Parker: Parkers Mood	23	92	4	2 "skæve" Swingende 1/8-dele	4/4
8	Peach: Shake Yer Dix	25	100	4	2	4/4
9	Sharon Shannon: Tickle Her Leg	31	124	2	3	6/8
10	Bob Marley and the Wailers: Exodus	34	136	4	-	4/4
11	Bach: Air	13	54	2	2	2/4 4/4
12	Spike Jones: Cocktails for Two	38	152	4	2 Swing. 1/16-dele?	4/4
13	Kidjo : Ekol'eya	24	96	4	2	4/4
14	Stammesang i Tanzania	20	80	4	?	4/4
15	Ringenes Herre: Storm In Comming	33 11	132 44	3 2	1 3	3/4 6/8
16	Doors: Spanish Caravan	29	116	3	2	3/4